

Každá etapa si žádá něco jiného

Cyril Höschl

Psát úvahu na téma „kdybych byl prezidentem“ je krajně nepříjemné a člověk by takové výzvě měl odolat. Ne snad proto, že většina lidí si již v dětství něco takového představuje asi jako variaci na princeznovské šatičky a moudrého krále a styděla by se s tím jít ven, ale zejména proto, že rozumný člověk se v dospělém věku takovou myšlenkou nezaobírá, snad s výjimkou narcistických osobností, jež to myslí vážně, a psychotiků, u nichž je to projev megalomaničeského bludu. Na druhou stranu, kdekdo je poradcem na politiku – věc veřejnou, takže kdekdo také může mít představu, co by se v takové funkci mělo ku prospěchu lidu dělat. Problém je jednak v tom, že každá historická etapa si žádá něco jiného, a jednak v tom, že i každý jednotlivec si představuje něco jiného. Těžko tedy hledat inspiraci v Čapkových *Hovorech s TGM* či v průnicích našich společných tužeb a citů. Tyto obtíže jsou patrné z velmi rozpačitých představ potenciálních kandidátů na prezidentský úřad, ať už u nás (jeden teď říká, že by chtěl sjednocovat a že má v pořádku krevní tlak a glykemii) nebo ve světě (poslední vítěz amerických voleb řekl, že postaví zeď na hranici s Mexikem, nepustí do země muslimy a bude kamarádit s Putinem). Zdá se, že dokonce každá chvíle si žádá něco jiného, přičemž cíle jsou dva: uskutečnitelnost té které vize a dlouhodobá prozíravost s ohledem na prospěch země. Zatímco to druhé se týká domácí politiky (duševního stavu obyvatelstva, hospodaření, kvality života, perspektiv pro jednotlivce, ochrany životního prostředí, rozvoje kultury a poznání) a zahraniční politiky (našich národních zájmů a mezinárodního směřování), to první se týká schopnosti oslovit co největší okruh obyvatel, vycítit jejich potřeby a pocity a být zvolen. Vůbec nejtěžším úkolem je přesvědčit obyvatelstvo, aby

podporovalo něco, co nechce. To je to známé utahování opasků, případně ony Churchillovy krev, pot a slzy. Mimochodem, posledně zmíněný politik se hodil do Evropy ohrožené zničením ve druhé světové válce, ale nikoli předtím ani bezprostředně potom, kdy ho už – navzdory obrovským zásluhám a přetrvávajícímu charismatu – ne zvolili. Se všemi těmito výhradami by se teď v naší zemi hodilo, kdyby prezident jasně deklaroval směřování země na Západ a definoval, co to znamená z hlediska středně- i dlouhodobých zájmů; kdyby skutečný zájem o prosperitu duchovního i materiálního života společnosti projevil jasným stanoviskem k tématům, jež hýbou veřejností: k uprchlické krizi (to současný prezident jasně dělá), k paradoxu národních zájmů a křesťanského apelu na pomoc lidem v nouzi, k zahraničněpolitickým vazbám na Evropu, na Rusko, na Čínu a na USA, kdyby dal najevo, jak vnímá žádoucí proporce nejdůležitějších ingrediencí kvality života, jakými jsou uspokojování smyslu pro spravedlnost (tedy opak klientelismu, protekcionářství a justiční zkorumpovanosti), pro fair play, pro pravdu, ale i hospodářský a sociální rozvoj, svoboda projevu a podpora kultury, výzkumu a vzdělání. Za tím účelem by se namísto prolhaných demagogů, devótních řítolezců a podezřelých týpků bez prověrky měl ihned obklopit pro každou ze jmenovaných oblastí nějakými Čapky, Rašíny, Engliši, Rádly, později třeba Patočky, Sokoly a mnoha jinými, jejichž současné podoby mezi námi žijí. Cit pro ně by měl být hlavní předností skutečného státníka, jenž by se měl projevovat ani ne tak tím, že by je 28. října významával, ale tím, že by jim vskutku naslouchal. ©